

O lume ca nelumea

Janet Nică

În teatru, ca și în proză, intrarea lui Florentin Smarandache este devastatoare. E un cutremur de nouă grade pe scara Richter. Nimic nu rezistă.

Tot ce se construieste de o sută de ani se prăbușește. Autorul, intriga, personajele dispar, decorul iese în decor, de-corat. Realul social, impersonal până în rărunchi, trimite fantezia la plimbare. Florentin Smarandache deformează și denaturează pentru că realul este denaturat și deformat de către oficial.

Omul este unealtă, vită de povară, cărămidă a marelui edificiu fonfoist.

„Formarea omului nou”, prima piesă a trilogiei „Metaistorie” se desfășoară într-un sanatoriu unde se luptă științificește, pentru depersonalizarea omului prin spălarea creierelor obediente, fericite în sclavie.

După modelul termitelor, trebuie să domnească un suflu colectiv. În acest sens, omul e golit de sentimente, de amintiri, de suflet, de „romantisme” de tot felul, de normal, de anormal, de nume, de vârstă, păstrându-se forma goală, burduful în care să se pună marea brânză a egalitarismului utopic. Limbajul desfrunzit de orice conotații, este redus la un cotcodac ideologic de ultimă speță prin care se ciripesc, onomatopieic,

lozinci în cinstea șefilor: „Cu lopata și mistria/Omul Nou va făuri/Să trăiască Domnul Doctor/”

După șlefuirea agentului, membru al universalității de carton, „O lume întoarsă pe dos”, a doua piesă a trilogiei, merge în miezul suprafeței, desenând, milimetru cu milimetru, harta degradării generale. Piesa, comedie, tragedie, farsă, dramă, operă pentru cor și orchestră, în sol-minor-major, întoarce pe dos ceea ce mai era de răsturnat de la mai marii teatrului: B. Brecht, Fr. Durrenmatt, Ibsen, Ionescu, Beckett, L. Pirandello. Piesa e anapoda pentru că și lumea e la fel. Într-o societate în care doxa a fost înlocuită de paradoxă, nu poți fi decât paradoxal. Utilul e depășit în parazită, devenind spectacol. Cine nu crede în fantome e pierdut. Transpusă în poveste, lumea nu gândește în basme și nu vorbește în poezii, ci în slogane și în lozinci.

Ca atare, nimic nu se inventează, totul se consemnează. Personajele sunt imposibile și șocante: Con-Sulică, Agentul H_2S^2 , Agentul S^2H_2 (parcă ar fi Ghiță Nițescu și Niță Ghițescu ai lui Caragiale), 123, 475, A5, Ițic, Ițica, Ștrul, Ștrula.

Suveica observației, dansând printre ițe, face scoarța absurdului emblemă națională. Doi actori vor juca un singur rol în același timp. Toate personajele sunt diforme: șchiopi, ologi, leproși, bolnavi, pentru a îngrețoșa publicul.

Hidoșenia și urâțenia vor să trezească omul din letargia superstiției ideologice.

Piesa este alcătuită din 16 tablouri, relativ independente, care pot fi permutate, scoțându-se în evidență importanța hazardului într-o operă artistică, nu din dorința autorului de a epata sau de dragul jocului.

Totuși piesa nu mizează pe absurd (absurdul are o logică a sa) ci pe ilogism, pentru că, lumea, așa cum se prezintă, e ilogică.

În acest sens, câinii Rațiunii au fost expulzați pe maidan să latre la lună.

Cum se va vedea, și ilogismul și-a construit, în timp, o logică a sa.

Acțiunea se petrece în Palillula unde domnește Seniorul Pampolinn. Aici se vorbește limba păsărească.

Scopul declarat al organizării sociale este păstrarea dezordinii, a talmeș-balmeșului impersonal, închisoarea deschisă a întregului popor.

Încet încet, se instituie o logică a ilogicului.

La Ministerul Băuturilor Alcoolice, la Școala Superioară de Pileală, pentru asorteu perfect, nu poate fi președinte decât Costică Cinzeacă, nu poate fi director decât Nicu Butoi iar secretar, Vasile Litruță.

Logica ilogicului continuă. Șeful are dreptate chiar când nu are, drepturile cetățenilor sunt

îndatoririle, poporul mănâncă răbdări prăjite cu măslina de capră și găinaț în ploaie, cu mărar, cu pătrunjel, cu untură de cățel.

Harababura de pe stradă s-a mutat în gândire. Hamlet al II-lea, personaj fantastic, se farfurează, se pricindează, se troscolează și amestecă poveștile precum dadaștii cuvintele în căciulă: „a fost odată o capră cu trei iezi făcuți cu creangă și într-o zi scufița roșie plecă de acasă și-i spune bunicuței trei iezi cucuieți ușa mamei descuieți aaa nu e asta mă măicuța zise contele și mai luă o gură de vânt atunci vânătorul luă pușca și o puse la ochi trase și-i sări ochiul de sticlă...”

De la fantasticul extrem se trece la un realism crud, de la mișcările mecanice, compiuterizate, ale personajelor, se trece la mișcări necalculate dezordonate ale Nebunului care suferă de miopie politică și căruia i se recomandă ochelari de cal.

În zootehnie, scroafa naște atâția purcei câți s-au planificat în Marea Adunare Națională.

În școala pompolinniană, matematica e bolnavă de cancer. Doamnei Ștrula i se propune, la examen o problemă problematică: un plop face două pere și o răchită micșunele. Un vânător trage cu pușca aer în piept. Câte cărți au mai rămas în biblioteca din Palilulla?

Este clar că „este unii care înțelege și este unii care nu înțelege”, în consecință, colectarea de

sticli goali și borcani ajunge să fie cea mai importantă activitate școlară.

Sunt măsurate, în continuare, cu compasul toate cercurile vicioase din cultură, din știință, acolo unde lucrurile strâmbe au devenit un fapt de drept.

A treia piesă a trilogiei, „Patria de animale” este sărbătoarea degradării, o țară a dobitoacelor. Limba de lemn a oficialității a redus limbajul cetățenilor la infraistorie, la infralimbaj. Spectacolul e o vânzoleală organizată, fără cuvinte, doar zgomote (urlete, pocnituri, behăituri, scârțâituri, urale, bufnituri, strigăte, aplauze) și imagini (gesturi, plăcuțe, pancarte, inscripții, hărți, panouri).

Dacă unii dramaturgi au eliminat definitiv didascaliiile, Florentin Smarandache scrie o piesă de teatru numai din indicații scenice. Totul se metamorfozează, se fărâmițează în scene, subscene, obscene.

Omul dispăre complet sub avalanșa obiectelor. Se văd doar mașiniștii, sforile, oglinzile care au menirea de a deforma și a malforma, de a fabrica fantome și iluzii. Tot ceea ce mișcă de la idee la insectă, defilează, aducând omagiu, zi de zi, clipă de clipă, marelui cârmaci.

Putregaiul își omagiază stăpânii: urale ridicate la rang de muncă pe care oamenii-măgari, oamenii-căței, oamenii-capre o prestează în rime

împerecheate, în versuri negre. Grotescul are damf de tragedie.

Babe goale, fără sutiene, vor să pară senzuale. Moși goi, cu sutiene și bikini, merg în genunchi, în semn de umilință. Alți bărbați merg în cap și aplaudă cu picioarele. Mașinăria socială, ca instituție a pompelor funebre, a ajuns expertă în înmormântarea idealurilor.

Autorul electrocutează lipsa de reacție a privitorului, prin câteva tablouri dezolante: o femeie cu sânii lăsați, mergând în patru labe, e mulsă de un instructor, ca o vacă; muieri grase se ouă și cotcodăcesc pe cuibare; ștrandurile au puroi, flegme, cangrene, mucii în care se scaldă tineri.

Infern generalizat, unde smoala dezumanizării acoperă, ca o lavă, vitalul. Toată proza și tot teatrul lui Florentin Smarandache urlă „Deșteaptă-te române!”. Autorul speră la o nu prea târzie descătușare.

De aceea, nu cu un smălțuit skepsis, ci direct în finalul piesei „Patria de animale”, podeaua și pereții se zguduie, se clatină ca un cutremur. Cortina de fier va cădea spontan, ca și celelalte. Tot universul acesta oneros se va nărui printr-o adevărată Revoluție.

La finalul trilogiei autorul se destăinuie a spovedanie. Scrierea acestor piese l-a răcorit psihic. Cu memoria ștampilată de infern, de

coșmar, de confuzie, circ, eșec, nebunie, prostituție, delir, infantilism, primitivism, de incomunicabilitate, Florentin Smarandache a trăit, cu pistolul fricii la tâmplă, papadoxul ca imposibilitism vampiric.

Dus de mână pe tărâmul decreptitudinii totale, ți se face părul măciucă, părul ți se face măr iar tăcerea de pe limbă, corcodușă cu gust de pelin.